

סיפורי צדיקים

גליון 462
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

מעשה במוכס אחד ישראל רשע שמת, ובו ביום מת אדם גדול בעיר, ובאו כל בני העיר ויתעסקו במיטתו, וקרובי אותו מוכס הוציאו גם את מיטת המוכס אחריו, קפצו עליהם אויבים והניחו המיטה וברחו, והיה שם תלמיד אחד שישב לו עם מיטת רבו. לאחר זמן חזרו גדולי העיר לקבור את החכם ונתחלפה להם מיטתו בשל מוכס, והיה התלמיד צועק ולא הואיל, וקרובי המוכס קברו את החכם, ונצטער בה אותו תלמיד מאד, מה חטא גרם שיקבר זה בכזיון כזה, ומה זכה אותו רשע להיקבר בכבוד גדול כזה, נראה לו רבו בחלום ואמר לו: אל תצטער בוא ואראך את כבודי הגדול בגן עדן, ובוא ואראך אותו האיש בגיהנום וציר של פתח גיהנום סובב באזניו. אני נענשתי כי פעם אחת שמעתי בגנות תלמידי חכמים ולא מחיתי, וזה המוכס, פעם אחת הכין סעודה לשר העיר ולא בא שר העיר, וחילק את הסעודה לעניים. וזה היה שכרו.

(סנהדרין מ"ד - ב' ברש"י)

פרשת השבוע

שהפרופסור לא עמד בדיבורו, והלך ולקח מנות דם מבנק הדם של בית החולים, והנה למרבה הפלא, גופו של הרב לא היה מסוגל לסבול זאת, ופלט את הדם שהוערה לו. משראה זאת הפרופסור, הלך והשיג מנות דם של יהודים, ובפעם הזאת הדם נקלט בגופו של ראש הישיבה, ולא נפלט יותר. את המעשה הזה סיפר הפרופסור בעצמו, אשר לא היה יכול לפרשו אחרת אלא כנס ומופת.

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם (י"ח - ה)
מסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א, שנכנס פעם לבית המדרש, וראה שליך השלחן יושב ישיש רכון על ספרו ולמד, מפעם לפעם חטפה אותו תנומה, אך מיד כשנעצמו עיניו, היה ניתר ממקומו בבהלה וקורא לעצמו, מה יהיה אתך? הרי בסופו של דבר תמות ועליך עוד להספיק הרבה, והיה מתאושש וממשיך ללמוד, עד שנרדם שוב והקיץ בבהלה שנית וחזר חלילה. ניגש אליו הרבי, טפח על שכמו ואמר, לא כך ר' יהודי, מוטב שתאמר הרי צריך לחיות, וחיים כאלו אינם חיים.

ושילח ביד איש עתי (ט"ז - כ"א)
מסופר על הרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א, שנסע פעם ברכבת יחד עם עיתונאי רוסי שונא ישראל. הלה התיימר להיות ידען בעניני יהודים, והתחיל שופך אש וגפרית על היהודים, והראה על החסרונות שלהם. אמר לו רבי חיים, אם אתה ידען גדול כל כך, בודאי ידוע לך מה שנאמר בתורה שאת השעיר לעזאזל היו שולחים ביד איש עתי, מה הכוונה "איש עתי"? העיתונאי שתק ולא אמר דבר, כי לא ידע. אמר לו רבי חיים, אני אסביר לך, את השעיר מסרו ביד איש העוסק בעיתונות היודע כל עווונות הדור, אבל היו משגרים אותו יחד עם העווונות לעזאזל המדברה.

כי הדם הוא הנפש יכפר (י"ז - י"א)
מסופר על הרה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זיע"א, שבהיותו באחד מביקוריו באמריקה, חלה ואושפז בבית חולים. במהלך הטיפול בו נצרך לעירוי דם, אבל הוא סירב לקבל את העירוי, באמרו שגופו לא סובל דם אחר, בודאי לא דם של גויים. הבטיח לו הפרופסור כי יערה לו דם של יהודים, ואז הסכים לפעולה. אלא

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:53 ת"א: 7:55 ר"ת: 8:29

פרשת אחרי קדושים

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:38 ת"א: 6:53

ברכתו של רבי שמעון בר יוחאי

מעשה ברבי חייא ורבי יוסי שהיו מהלכים בדרך, לאסוף כספי צדקה עבור פדיון שבויים. מששקעה השמש והלילה פרש את כנפיו, נכנסו השניים למלון דרכים ללון שם. בחצות הלילה קמו כדרכם לעסוק בסתרי תורה. התעוררה בתו של בעל המלון, ובראותה את האורחים קמים ממיטתם, מהרה והדליקה לפניהם נר ועמדה בפתח החדר לשמוע את לימודם הקדוש, והרגישו בה החכמים. פתח רבי יוסי ואמר: "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו), "נר מצוה" – רומז לאשה, שמצוותה הדלקת נרות שבת. "תורה אור" – רומז לבעל, שמצוותו לימוד התורה. ולכן אף שהאשה אינה לומדת תורה, תורתו של בעלה תאיר לה את נרה. רבי יוסי חפץ בזה לשבח ולעודד את האשה שטרחה למענם והדליקה את הנר, לפיכך אמר כי אף שהאשה עצמה אינה לומדת תורה, נוטלת היא שכר בלימוד התורה של בעלה.

והנה אך סיים רבי יוסי את דבריו, שמעו הוא ורבי חייא את קולו של האשה כשהיא מתמוגגת בבכי רב. בעל המלון, אבי האשה, התעורר לשמע בכייתה של בתו, קם ממטתו ושאל אותה לסיבת בכיה. ספרה לו הבת מה ששמעה עתה מפי החכמים. עמדו שניהם, האב ובתו, בפתח חדרם של החכמים ובכו. שאל אותם רבי יוסי לסיבת בכיים: שמא חתנך, בעל בתך, לא זכה לתורה, ובשל כך הנכם מצטערים? השיב האב: אמנם, כן הדבר, ובשל כך אני ובתי בוכים ומצטערים.

פתח האב וספר לרבי יוסי כיצד ארע הדבר, שנתן את בתו לאדם שאינו בן תורה. ומעשה שהיה כך היה: יום אחד עמד הקהל והתפלל בבית הכנסת, ואני בתוכו. פתאום ראו עיני בחור העומד על גג בית סמוך לבית הכנסת. כשהגיע הציבור לעניית 'קדיש', קפץ הבחור מן הגג בקפיצה אחת גדולה, כדי להגיע לבית הכנסת לעניית 'קדיש' שנאמר בציבור. מאד התפעלתי ממסירות נפשו לקיום המצוות, ואמרתי בלבי: בחור זה הנו ירא שמים בתכלית ובעל מדות – בודאי הוא גם בן תורה, ואם עדיין אינו גדול בתורה, ילמד ויגדל. בחור זה היה צעיר, ועד לאותו יום לא הכרתיו כלל, אך מעשהו עשה בלבי רושם רב, ובאותו יום הצעתי לו את בתי לאשה. רק לאחר הנישואין נתברר לי עד כמה טעיתי, שכן החתן נתגלה כבור ועם הארץ, ואפילו לקרוא קריאת שמע ולברך על המזון אינו יודע. ניסיתי ללמדו – המשיך האב לספר – ואף ניסיתי לשכור

לו תלמידי חכמים שילמדוהו, אך מסתבר כי החתן אינו רוצה ללמוד, ואף יתכן שאינו מסוגל לכך כלל. מאז הננו שרויים בצער רב ואין אנו יודעים מה עלינו לעשות. נענה רבי יוסי ואמר אל האב: אם אתם יכולים לבקשו שיתן גט פטורין לאשתו, עשו זאת. ובאם לא יסכים, יתכן שיוליד בן שיהיה גדול בתורה.

עוד הם מדברים, והנה החתן הצעיר נכנס לחדר בדילוג ובקפיצה והתיישב ליד האורחים, רבי יוסי ורבי חייא. הביט בו רבי יוסי, וראה את פניו מעודנות ואור גדול זורח מהן. אמר רבי יוסי: רואה אני בצעיר זה, שאור התורה יקרין ממנו. איני יודע אם הוא עצמו יגדל בתורה או שמא יוליד בן שיאיר את העולם באור התורה. שמע הצעיר את דברי רבי יוסי וחייך. אמר להם: ברשותכם, אומר לפניכם דבר, פתח הנער ואמר: "צעיר אני לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם" (איוב לב). החל הנער לדרוש בכתוב זה, וגלה סודות נעלמים, רזין טמירין מגזי חביון יוצר בראשית. רבי יוסי ורבי חייא ישבו נדהמים ומשתאים למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם.

משסיים הצעיר לדרוש, אמר להם: היות והנני צעיר מאד, קבלתי על עצמי לשתוק ולא להראות חכמתי במשך תקופה מסוימת. אתמול נסתיימה תקופה זו, ותם המועד שקבלתי עלי. מן השמים כווננו את צעדיכם שתבואו לכאן לשמוע דברי תורת. ועתה שזכיתי לארח חכמים גדולים כמותכם, אומר לפניכם דבר נוסף. פתח ודרש בכתוב "כי נר מצוה ותורה אור", אותו הכתוב בו דרש רבי יוסי בתחילת הלילה. פי הנער שפע דברי תורה עמוקים בסתרי סתרים, רבי חייא ורבי יוסי היו מלאי התפעלות: מנין לנער צעיר ורך בשנים חכמה כה עמוקה, גדולה נפלאה? אמר להם הנער:

אני מבבל ובנו של רב ספרא הנני. לא זכיתי להכיר את אבי, כי התייתמתי ממנו בעודי תינוק בעריסתי. כאשר באתי לארץ ישראל וראיתי את החברים שהם אריות בתורה, קבלתי על עצמי להסתתר, שלא יכירו בי הבריות. אשרי חלקי שזכיתי לפגוש אתכם בביתי. עוד הצעיר מדבר, ורבי יוסי לא יכול להתאפק עוד – נשא קולו ובכה. קמו הכל ממקומותיהם ונשקו לנער הצעיר בראשו. גם חותנו, קם ונשק לו במצחו ובכה. נענה רבי יוסי ואמר: אשרי חלקי, שזכיתי לשמוע מפיך דברים נפלאים אלו שהיו סתומים ונעלמים, אשר לא זכיתי לשמוע כמותם מאיש עד היום, כאשר נתגלתה האמת, לא ידעו האשה ואביה את נפשם מרוב בכי ומרוב שמחה. גם רבי חייא ורבי יוסי שמחו בשמחתם מאד. ערכה הרעיה הצעירה את השולחן לסעודה.

משל ונמשל

התקרבות מיוחדת לה' בימי ספירת העומר

משל לסוחר יעיל שהיה ממחר לחשב וממחר לעשות. את סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, כשהוא מפתח שיטה של רכישת סחורות זולות במקום אחד ומוכרם למקומות בהם הדרישה להם מאמירה את המחיר. כך קיבץ הסוחר את מעותיו ועלה בידו לפרנס את ביתו ואת ילדיו בהרחבה. יום אחד כשכיתת את רגליו בערים ועיירות פגש בו אחד החלמאים, והוא נדהם לראות עד כמה הוא מתאמץ. עקב אחר פעולותיו ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?" הסוחר אפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת??" התפלא. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממונך עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח להתפטר מן הסטוק – שוב צריך אתה לעמול רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע ברוב סמכותיותו. הסוחר גיחך. הוא היה בטוח שהחלמאי חמד לו לצון. "הכל מחושבו!" ענה לו. הוא הוציא את פנקס החשבונות עב הכרס, והראה לחלמאי בנינוחות: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף הוצאותי. אשר כולל את כל החשבונות של מה שהזולתי מכספי. כולל הוצאות, נסיעות ואש"ל. וכאן, המשיך והחווה בידו על הטור הבא – רושם אני ומסכם את כל הרווחים המסתכמים ועולים מן המכירות. בשורה התחתונה הבהיר – אני מותח קו ומסכם את כל המספרים ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה היא הקובעת?!" התפעל החלמאי מן התחכום. "אכן! השיבו הסוחר. כפי שעונים על דברים הברורים מאליהם. "אם כך עצה נפלאה בשבילך. וכידיד הקרוב אלי אתן לך אותה חינם: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך.

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר, אם נבטל את כל היגיעות הנדרשות, ואת כל המאמצים אשר בונים את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר – נדמים הדברים כפי עצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה – ובוה לדמיין כי הבאנו סחורה וסיפקנו אותה כדבעי ואפילו עשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות בעבודה. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה כך שהם ירכיבו את הסיכום המופלא ואת השורה המיוחדת. וספרתם לכם – דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד כי נגיע למצב של "והקרבתם מנחה חדשה לה'". המנחה צריכה להיות חדשה. לא באותה מדרגה שבה נתייצבנו קודם נעמוד בה עכשיו חלילה. אלא צריך להביא סחורה חדשה, עמל חדש, הישגים נוספים. התקרבות מיוחדת אשר זכינו לה ביגיעת הימים הללו.

(בשם כ"ק אדמו"ר מפינסק קרלין זיע"א)

בתוך הסעודה אמר הצעיר: ראיתי את צערם הגדול של חותני ורעיתי על שאיני יודע אפילו לברך ברכת המזון, ולגלות להם את טיבי האמיתי לא יכולתי, כי גזרתי על עצמי שתיקה. אמר רבי יוסי אל הצעיר: כיון שפתחת בדברי תורה, האר לפנינו את הלילה בגלוי סודות התורה הידועים לך, פתח הנער ודרש ארוכות בסודות ברכת המזון. כל הלילה ישבו החכמים עם הצעיר ועם אביה, והשתעשעו בדברי תורה. כשהאיר היום ברכו על המזון, ושוב חבקו ונשקו את החתן בחיבה מופלגת. אמר רבי יוסי: כיון שזכינו לכל זה, ודאי יום משתה הוא היום, ובכן, לא נצא מהבית עד שנעשה משתה גדול לכל אנשי העיר. משתה זה אינו משתה הוללות, אלא משתה שהקדוש ברוך הוא חפץ בו.

לאחר מכן פנו החכמים אל האשה וברכוה שתהיה שמחתה שמחה שלמה, ולאביה אמרו, שיכין סעודה גדולה לכל אנשי העיר. אנשי העיר באו לשמוח בשמחתה של המשפחה, שזכתה לחתן מפואר זה, שכן שמע המעשה שארע בלילה נתפשט מהרה בין כל אנשי העיר. במשתה פתח החתן ודרש בדברי תורה, והיו הכל שמחים ומתענגים על דבריו. כל היום ארך המשתה, ולעת ערב נמנו וגמרו אנשי המקום למנות את החכם הצעיר כראש ומנהיג הקהילה.

רבי יוסי ורבי חייא לנו במקום לילה נוסף, ולמחרת נפרדו מהחתן ומשפחתו בברכה ובהוקרה. בהגיעם אל רבי שמעון בר יוחאי, נשא רבי שמעון את עיניו ואמר להם: רואה אני בכם, שהייתם שני ימים ולילה אחד במשכנו של מלאך מטטרו"ן (מלאך זה הוא המלאך הגדול הממונה על עולם היצירה, ורבי שמעון הרגיש ברוח קדשו, כי בנער צעיר זה שורה רוחו של מלאך זה). נער זה – המשיך רבי שמעון – לימד אתכם גנוי נסתרות וגלה לכם סודות עליונים. אשרי חלקכם, בני. סיפרו לו רבי יוסי ורבי חייא את כל המעשה שהיה. נענה רבי שמעון ואמר: אשריכם, ואשרי חלקי, זוכר אני כי יום אחד הלך עמי רב ספרא, אבי הנער, בדרך. בעת שנפרדנו, ברכתיו כי יזכה לבן שיהיה ארי שבחבורה. מצטער אני עתה, שלא ברכתיו שיזכה גם הוא לראותו בגדולתו. ואמנם בנו גדל ונעשה ארי שבחבורה, אך אביו לא זכה לראותו. אשריכם, בני, שזכיתם אתם לראותו.

(מעובד עפ"י זהר ח"ב קס"ה)

צ'ין אדם לחברו

מגלגלין זכות ע"י זכאי

מסופר: אחד מנכדי הרה"ק בעל "הנודע ביהודה" זיע"א (יומא דהילולא י"ז אייר) היה נאמן ביתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, פעם הלך הרבי לטייל עמו ואמר לו: הלא אתה נכדו של הרב מפראג, אספר לך מה שסיפר לי הרה"ק מאפטא זיע"א, ששמע מפי הרה"ק רבי מיכל מולאטשוב זיע"א. בזמן ש"הנודע ביהודה" היצר לו, וכך אמר: איני נוטר לו שנאה, כי ה' ציוה לו שיחלוק על החסידים, שכן בשעה שהוסכם למעלה שנשמת הבעל שם טוב הקדוש זיע"א תרד לעולם הזה, היו הרבה מקטרגים לומר שע"י כך יתקרב זמן הגאולה, ובאו מליצי היושר והוחלט שנשמתו תרד, אלא שיחד עמה תרד עוד נשמה גבוהה וקדושה מאד, באדם שיהיה גם כן ראש הדור, והוא יהיה מתנגד לשיטת הבעש"ט ותלמידיו, והוא הגאון ר' יחזקאל מפראג. ובכן הוא הרב מפראג, היה הגורם שתרד נשמתו של הבעש"ט לעולם, כי בלעדיו אי אפשר היה שתרד, ועל זה נאמר "מגלגלין זכות ע"י זכאי".

קיום מצוות הכנסת אורחים בחכמה כאשר שהה הרה"ק בעל ה"אהבת ישראל" מויזניץ זיע"א במקום מרפא בקרלסברד, נכנס אליו בשבת בבוקר לפני התפילה אחד הרבנים ששהה שם, כשהוא חש שלא בטוב. הרבי הבחין שהלה טובל מחלושת לב, הומיניו אליו לחדרו וציוה לאחד המשרתים להגיש שתי כוסות תה

ומיני מאפה. כאשר כיבד רבי ישראל את הרב לטעום, היסס הלה, אולם בראותו שגם הרבי אוכל, אבל גם הוא ואורו עיניו. לאחר שסיימו לאכול ולשתות, אמר ה"אהבת ישראל" לרב: אל יחשוב כבודו שאני רגיל לאכול קודם התפילה, עשיתי זאת רק בגלל שהבנתי, כי אם אני אגיד לו לאכול לפני התפילה כדי להשיב את נפשו, ימאן בכך, ברם הבנתי שאם אוכל יחד איתו או יסכים לאכול.

לחסיר מכושול מרשות הרבים
מסופר על רבה של עיה"ק ירושלים ת"ו הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, כאשר היה הולך במבואות ירושלים, היה מזויו את האבנים הצידה, כדי שלא יתקלו בהם האנשים, והיה אומר על כך את הפסוק, "ואמר סולו סולו המסילה סקלו מאבן".

לנסוע 12 שעות כדי לעשות

טובה ליהודי

מספרים: פעם התאוננה אשה לפני הרה"ק רבי אליהו אליעזר דסלר זיע"א מנהלה הרוחני של ישיבת פוניבז, שהיא נותרה גלמודה לאחר שכל בני משפחתה נכחדו בשואה, בתוך דבריה היא אמרה שיתכן שיש לה קרוב רחוק בעיריה נידחת באנגליה. כשביקר אחר כך הרב דסלר באנגליה, הוא נסע מרחק של שתיים עשרה שעות כדי לחפש את הקרוב, ולקשור את הקשרים בינו לבית קרובתו הגלמודה בארץ ישראל.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ב אייר

הרה"ק רבי משה זרח איידליץ ב"ר מאיר

(אור לישרים - תקט"ו)

הרה"ק רבי ישעי' מיאנוב (תלמיד הבעש"ט - צוואת

הריב"ש - תקנ"ד)

יום שני י"ד אייר

הרה"ק רבי יהודה לייב מזאלקילקוב ב"ר משה

(ליקוטי מהרי"ל - תקפ"ו)

יום שלישי ט"ז אייר

רבי מאיר ב"ר גדליה (מהר"ם לובלין - שע"ו)

הרה"ק רבי זכריה מענדל אב"ד בעלז ב"ר אריה לייב

(באר היטב - תל"א)

הרה"ק רבי נתנאל וייל ב"ר ידידיה טיאה (קרבן

נתנאל - תקכ"ט)

הרה"ק רבי שמואל מקארוב (תק"פ)

הרה"ק רבי חיים מאיר ממאגלניצא ב"ר אבי עזרא

זעליג (תר"ט)

יום חמישי י"ז אייר

הרה"ק רבי יחזקאל לאנדא ב"ר יהודה (נודע

ביהודה-תקנ"ג)

הרה"ק משה חיים מסדילקוב ב"ר יחיאל (דגל מחנה

אפרים - תקס"ט)

הרה"ק רבי איתמר ב"ר ישראל (משמרת איתמר-

תקצ"א)

יום שישי י"ח אייר

רבן שמעון בן יוחאי (ג"א - תתפ"א)

רבינו משה ב"ר ישראל (רמ"א - של"ב)

הרה"ק רבי שלמה מקשאנוב ב"ר משה (תקפ"ח)

הרה"ק רבי אורי מראהטין ב"ר יצחק (תרמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "בני אדור" יסודות יסודות החר"ם על המעשים.

ספרים שנפלו (א)

א) נפל ספר על הארץ, ימהר להגביהו. (בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב)

ב) אפילו אם נמצא באמצע הלימוד חייב להגביהו הספר. (ערוך השלחן, יור"ד, סימן רפ"ב, סעיף י"א)

ג) אם נפלו כמה ספרים, ימהר להגביהו כולם, ואל ישהה בין ספר לספר, אפילו בכדי לנשקו, אלא קודם יגביהו כל הספרים, ואחר כך ינשקם. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג, שיו"ר כנה"ג על הטור יור"ד, סימן רפ"ב, אות י"ט, בשם מהרי"ל, בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב, יוסף אומץ, דף 277).

נדבת הר"ר יצחק הרטמן הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר מאיר צבי טייטלבוים הי"ו
לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל